

СЛОВО К ЧИТАТЕЛЯМ

Белорусская пресса на грани гибели!

Дорогие читатели!

Пожалуй, впервые за всю историю белорусской журналистики мы обращаемся к вам с такими словами.

Газеты, которыми нам выпало руководить, по-разному отображали политические и социально-экономические процессы. Случается даже, оценки реальной действительности бывают прямо противоположными. Это — нормально. Плюрализм мнений — одно из важнейших свидетельств демократизации общества.

Но настал тот момент, когда надо забыть о разногласиях.

Белорусская пресса оказалась на грани гибели!

В последние дни произошел новый резкий скачок цен на газетную бумагу, стоимость которой достигла 8—10 миллионов рублей за тонну. Значительно увеличались также аренда зала, стоимость полиграфических материалов, издательских и транспортных услуг. Расходы на выпуск крупнотиражной газеты приближаются к 1 миллиарду рублей в неделю. Средства от подписки хватили лишь на считанные дни. По сути, определяя цены на издания, мы старались сделать их доступными всем слоям населения. К этому должно стремиться любое цивилизованное государство.

К сожалению, ни реклама, ни другие виды коммерческой деятельности, которыми вынуждены заниматься редакции, не способны обеспечить дальнейшее существование прессы.

Мы не раз обращались к парламенту, пра-

вительству с настойчивой просьбой принять необходимые меры по защите гласности. Первоочередные из них: компенсация связистам расходов по экспедированию, распространению и доставке газет, поддержка полиграфических предприятий, централизованное снабжение бумагой, льготное налогообложение. Но, к сожалению, наши просьбы не были услышаны.

Ситуация сложилась таким образом, что мы вынуждены приостановить выпуск газет из-за отсутствия бумаги.

Это — не заботовка, хотя для нее есть основания. Но осознавая, какая большая ответственность ложится на средства массовой информации в период предвыборной президентской кампании, мы пока отказываемся от этого законного средства защиты своих гражданских и профессиональных прав. Редакции продолжают работать в нормальном режиме. И готовы возобновить выпуск газет, как только будет найден выход из создавшегося тупика.

Перед вами, дорогие читатели, наша совесть чиста — мы сделали все возможное...

Сделаем и невозможное — чтобы не омрачать праздничное настроение, постараемся выпустить номера газет, посвященные 1 Мая и Дню Победы.

Игорь ОСИНСКИЙ, главный редактор «Советской Белоруссии».

Иосиф СЕРЕДИЧ, главный редактор «Народной газеты».

Владимир НАРКЕВИЧ, главный редактор «Звязды».

Николай ШЛОМА, главный редактор «Минской правды».

■ Мягцовая ўлада: дзень за днём

Сварыцца, прабіваць і нервавацца...

Іншага спосабу выканаць наказы выбаршчыкаў у дэпутатаў, на жаль, пакуль няма. Да сваіх паўнамоцтваў народнага выбарніцка дэпутат абласнога Савета Ігар Іосіфавіч Зіновіч ставіцца, можна сказаць, больш чым сур'ёзна. Ва ўсякім разе, калі меркаваць па яго частых і досыць гарачых выступленнях на той ці іншай сесіі абласнага савета, якія мелі пад сабой, галоўным чынам, адну мэту — «прабіць» наказы сваіх выбаршчыкаў.

Аб тым, наколькі гэта ўдаецца энергічнаму дэпутату Зіновічу, «за плячыма» якога — інтарэсы больш шасці тысяч жыхароў Ждановіцкай выбарчай акругі № 148, я і напрасіла яго раскажаць.

— Неяк звярнуліся да мяне дэпутаты Ждановіцкага сельсавета: маўляў, у вёсцы Патрэба можа знікнуць вада, таму неадкладна патрэбна пачынаць там будаўніцтва воданапайнай вежы. Не як дэпутат /заўважце!/, а як намеснік старшын райвыканкома выкідаў я да сябе ў кабінет кіраўнікоў мясцовых гаспадарак і арганізацый... Карацей, вежу ўжо пачынаем узводзіць на долевым узлеце.

Скажу адназначна: не маючы якой-ніякой ўлады, дэпутаткаі наказы выканаць практычна немагчыма. Таму неаднойчы прыходзілі да мяне па дапамогу дэпутаты сельсавета і нават раённага ўзроўню. Сярод якіх намяла людзей сапраўды ініцыятыўных, хваляючых за справы сваіх выбаршчыкаў. У большасці, бачу, ёсць жаданне працаваць, але... Яны могуць толькі канстатаваць: там і там шпосыць дрэнна. Бо, калі гаварыць шчыра, мала хто з высокіх начальнікаў прыслухоўваецца да патрабаванняў настаўніка ці культработніка. Ды і мне, на-

месніку старшыні, трэба мець вялікую напорыстасць, ледзьве не сварыцца на ўсіх узроўнях, каб дабіцца прыкметных вынікаў.

Вось, скажам, звярнуліся да мяне выбаршчыкі — маўляў, старой Ждановіцкай школе патрэбна людскае ацяпленне: колькі можна, абураліся яны, залежаць ад пахмельнага настрою выпівакаў-качагараў? Газ мы туды правялі. Вось толькі як? Кіраўніцтва канторы, ад якой гэта залежала, катэгарычна заявіла: ты нам — сем зямельных участкаў, мы табе — ацяпленне... Каментарый, як гаворыцца, тут лішня.

Такім чынам, валодаючы ўладай на раённым узроўню плюс пэўныя намаганні — і наказы мясцовага характару, як правіла, увасабляюцца ў жыццё. У якасці прыкладу магу прывесці завяршэнне будаўніцтва водаправода і магістра, правядзенне тэлефоннай сувязі ў Масюкоўшчыне, у выніку чаго прыбылі некалькі вёска прыкметна «абцывілізавалася». А жыхарам

Ждановічаў цяпер, можна сказаць, цешыцца вока будынак двухпавярховай урачэбнай амбулаторыі /раней гэта былі ўсяго тры пакоі/. Зрабілі мы яе ледзь ці не на пастым месцы, без патрэбных сродкаў і належага падрачка. Пад градам ананімак, у якіх «добразычліўцы» змешвалі з гразю працягваючы ў нас кааператывы. У выніку за невялікі перыяд іх змянілася ажно... сем! Дарэчы, пасля завяршэння работ на амбулаторыі пракуратура ўстанавіла: нічога нічога не раскрадаў, працавалі людзі сумленна. А колькі нерваў усё гэта мне каштавала! Сцвярдзала адно: наказ выкананы, людзі задаволены.

Яшчэ цяжэй вырашаць пытанні, калі яны «завязаны» на ўзроўнях, вышэйшых за раённы. Пацвярджэнне таму? Калі ласка. Гадоў з дзесяць работнікі санаторыя «Крыніца» прасілі розных дэпутатаў: маўляў, дапамажце нам «выбіць» дачныя участкі! І ўсё безвынікова. Таму мне яны прад'явілі амаль што ультыматум! Змялі я для іх усё ж знайшоў.

Але супраць прапанаваных людзям участкаў катэгарычна выказалася абласная архітэктура. Больш таго, той-сё сцвярджаў, што зямля ўвогуле прыгодная для карыстання — ледзьве не заражана. Каб высветліць, што да чаго, мы падключылі да правяркі навукоўцаў, якія і абверглі тую версію. Да таго ж, акалягінная пракуратура /я яна таксама займалася азначанай праблемай/ парушэнняў у выніку не знайшла. Работнікі «Крыніцы» ўжо асвоілі свае

участкі. Прэтэнзій я не чуў — толькі падзякі. Вось і ўзнікла ў мяне з гэтай нагоды думка: а можа, гэта камусьці з «моцных людзей» спатрэбіўся той «смачны» кавалак прысталічнай зямлі? Іншым чынам растлумачыць шматлікія палкі ў колах з боку той ці іншай інстанцыі я не магу.

І ўсё ж прыемна ўсведамляць, што гэтак «зямельнае пытанне» вырашана на карысць маіх выбаршчыкаў. У адрозненне ад другога, таксама зямельнага, толькі яшчэ больш «балючага». І звязанага з будаўніцтвам лясні ў Ждановічах, пад якую мы залучалі аддаць «ажно» 1,3 гектара зямлі. Менавіта вакол гэтай, амаль залатой на значнасці, соткі і разгарэўся сыр-бор.

Атрымалася вострае. Згодна з дэпутатскім запытаннем, райвыканком у свой час уключыў лясноў у будаўнічыя планы. Але сродкаў не хапала, і справа даволі доўга, што называецца, не варушылася. Нарэшце, удалося знайсці адну фірму, якая ўзялася будаваць за ўласныя сродкі. З год назад сесія Ждановіцкага сельсавета адваля пад лясноў прыгаданы ўчастак зямлі. Райвыканком падтрымаў гэтак рашэнне. Такім чынам, у нас на руках былі ўсе патрэбныя ўзгадненні з архітэктурай горада, вобласці і іншымі адпаведнымі службамі. Нягледзячы на ўсё, зусім для нас нечакана рэспубліканскі Камітэт па зямельнай рэформе прыпыніў выдату акта на карыстанне зямлі пад будаўніцтва лясні. Шчыра кажучы, я да гэтай пары не разумею, якім чынам трапілі туды нашы дакументы. І адкуль такая

зацікаўленасць?

Карацей, з паўтара месяца займалася нашай «лазенай справай» пракуратура рэспублікі, куды Камітэт накіраваў усе паперы. Потым іх вывучала абласная пракуратура. Наколькі мне вядома, праваахоўнікі парушэнняў не знайшлі. Вынік? Фірма працягла немалую суму на праект. Час бжыць, а з ім і цэны — угару. Дзіва дзіўнае! Людзі бяруць па 40—60 сотак, а на лясноў — паўтары ўсяго! — камусьці нельга. Вось табе і на-каз!

Як жа за яго змагацца, каб усё ж такі перамагчы? Калі нават дэпутату абласнога Савета /з партфелем намесніка старшын райвыканкома ў руках/ і то, што называецца, не па зуббах. Выйсць бачу адно: каардынаваць у рабоце дэпутатаў усіх узроўняў, якія дзейнічаюць па адной акрузе. Упэўнены, што цеснае супрацоўніцтва абавязкова будзе плённае: з тым, што не пад сілу дэпутату сельсавета, справіцца асоба, якая прадстаўляе інтарэсы выбаршчыкаў у абласным органе ўлады. Калі і тут не ўдасца, падтрымае дэпутат Вярхоўнага Савета. Вось толькі для гэтага трэба збірацца нам раз у паўгода-год для скласці, скажам, агульную рабочую праграму. Дарэчы, нядаўна я запрашаў да сабе дэпутатаў раённага і сельскіх Саветаў па маёй акрузе. Тое-сёе абмеркавалі і, думаю, працаваць будзе лягчэй.

Запісала
Інеса ПЕТРУСЕВІЧ.
Мінскі раён.

НОВАЯ ПАПРАЗДЗЯЛЕННІ

Як вядома, рашэннем XVI сесіі абласнога Савета ліквідавана ўпраўленне па друку аблвыканкома, а яго функцыі перададзены ўпраўленню культуры, якое перайменавана ва ўпраўленне культуры і інфармацыі. Узначальнае новае падраздзяленне аблвыканкома В.К.Гедройц.

На базе галоўнага планаво-эканамічнага ўпраўлення аблвыканкома створаны старшыня якога прызначаны намеснік старшын аблвыканкома А.П.Падгурскі.

Замест аддзела міжгаліновых вытворчасцей, транспарту, сувязі, навукова-тэхнічнага прагрэсу і знешнеэканамічных сувязей кіраўніцтва справамі аблвыканкома арганізавана ўпраўленне знешнеэканамічных сувязей, развіцця прадпрыемстваў і канкурэнцыі аблвыканкома. Начальнікам яго стаў В.І.Бургул.

Пажарнікі чакаюць дапамогі

Каля дзесяці калгасаў, саўгасаў і арганізацый Мінскага раёна нягэчасова разлічыліся з міжгаспадарчай пажарнай аховай. З'явіліся даўжнікі і сёлета. А каб не хапіць у іх, некаторыя кіраўнікі аграмаўляючых заклочаць дагаворы на ўтрыманне пажарных часцей. У выніку міжгаспадарчай пажарнай ахова раёна знаходзіцца на мяжы развалу. Калі ж справа пойдзе так і далей, то на выклік тэрмінова прысяць пажарных у адказ можна будзе пацужыць: «Тупіць пажар уласнымі сіламі...» У ліку першых такі лёс чакае жыхароў, прапрыемстваў і арганізацый Круціцкага, Самахва-лавіцкага сельсаветаў.

Анатоль Галубовіч.

■ На прыз «Мінскай праўды»

ЗАЎТРА — ФІНАЛ КРОСУ

Лёгкаатлетычны крос на прыз нашай газеты праводзіцца сёння 36-ы раз. За гэты час пераможцамі выхадзілі многія каманды, але найбольш часта поспех спадарожнічаў зборным Маладзечна, Салігорска і Старадарожскага раёна.

Заўтра на мінскім стадыёне «Працоўныя рэзервы», што на вуліцы Каліноўскага, чарговы раз збірацца лепшыя бегуны вобласці, каб зноў паспрачацца за перамогу. Да ўдзелу ў фінале абласных спаборніцтваў дапускаюцца зборныя гарадоў і раёнаў, у саставе кожнай 14 чалавек — дванаццаць спартсменаў, трэнер і прадстаўнік спорткамітэта.

Асабістае першынства разыгрываецца ў розных узроставых групках. Юнакі 1979-1980 гадоў нараджэння будуць стартваць на два кіламетры, а дзяўчаты гэтага ўзросту разыграюць першынства на кіламетровай дыстанцыі. Юнакі старэйшага ўзросту выступіць на трохкіламетровай трасе, а іх раёвныя-дзяўчаты прыбягуць два кіламетры.

Далей ідуць больш доўгія дыстанцыі. Для юніёраў — 5 000 метраў і для юніёрак — 3 000. Мужчыны павядаюць спрэчку за ўзнагароды на васьмікіламетровай трасе, а жанчыны будуць стартваць на 4 000 метраў.

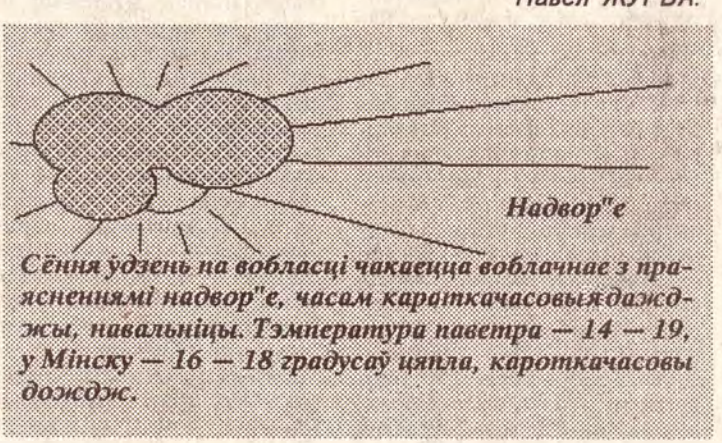
Каманда можа заявіць не больш двух спартсменаў на адну дыстанцыю. У залі каманднага першынства будзе ўключаны адзін лепшы вынік на кожнай дыстанцыі.

Каманда-пераможца ўзнагароджваецца пераходным прызам і ганаровай граматай «Мінскай праўды». Граматамі будуць адзначаны каманды, якія выйдуць на другое і трэцяе месцы.

Пераможцы на кожнай дыстанцыі ўзнагароджваюцца граматамі «Мінскай праўды» і памятнымі падушчыкамі абслепкамі. Граматы будуць уручаны спартсменам, якія ў асабістым заліку ў сваіх узроставых групках зоймуць другое і трэцяе месцы.

З гарадоў і раёнаў паступаюць звесткі аб гатоўнасці да ўдзелу ў кросе на прыз «Мінскай праўды». Пажадаем спартсменам удача выступіць на дыстанцыі, паказаць добрыя вынікі.

Павел ЖУРБА.

Сёння ўдзень на вобласці чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'я, часам кароткачасовыя дожджы, навальніцы. Тэмпература наветра — 14 — 19, у Мінску — 16 — 18 градусаў цяпла, кароткачасовы дожджы.

Ідзе паляванне на... дачы

У садовым таварыстве «Крыніца» ў Мінскім раёне зладзежы наведвалі ў дачны домік дырэктара камерцыйнай асацыяцыі. Падчынілі ўсё што толькі можна: газавую плітку, электрычныя прыборы, 3 замкі, рулон поліэтыленавай плёнкай, 2 коўдры, прадукты харчавання.

У тую ж ноч была абрабавана і суседняя дача. Зніклі тэлевізар, антэна, поліэтыленавая плёнка, электрасамавар, іншыя рэчы.

Жонка — на мужа, муж — на жонку

«Хуткая дапамога» з вёскі Калядзічы даставіла ў бальніцу жанчыну, усю збітую. Праз дзве гадзіны яна памерла. Цяжкая папскаджанні, якія выклікалі смерць, нанёс ёй муж, які знаходзіўся ў невяжарозым стане, механізатар калгаса імя Гастэльы.

А вось у Маладзечне ў рэанімацыйнае аддзяленне гарбальніцы трапіў мужчына. Дыягназ: раненне ў брушную поласць. Устаноўлена, што ў час спірэнкі яго ўдарыла жонка, якая знаходзілася ў экстрэмным водпуску.

Будзьце пільныя

Мядзельскі раён. У вёсцы Навасёлкі вадзіцель калгаса «Бальшавік» на машыне «ГАЗ-53» зрабіў наезд на раптоўна выехаўшую на вяселле вучаніцу сёмага класа Вілейскай СШ, якая прыехала пагасціць да бабулі. Дзяўчынка загінула, а другая вучаніца троецяга класа атрымала траўму і даставлена ў бальніцу.

Рабаўнік на дарозе

У Барысаўскі ГАУС звярнуўся выкладчык медыцыншчы. У пад'ездзе яго дома невядома збілі яго і забралі скураную куртку, 50 тысяч рублёў, «дыпламат».

Супрацоўнікі міліцыі дзейнічалі апэратыўна. Устаноўлена, што рабаўніцтва ўчынілі два жыхары сталіцы. Адзін з іх нідзе не працуе.

Аналагічная гісторыя паўтарылася ў Барысаве. Ахвярай рабаўніцтва стала школьніца. Яе таксама збілі, а затым забралі залатыя завушніцы.

Ядавітыя грошы

Зладзеі дзейнічалі спакойна і спрытна. Пераплілаваў замок і зайшлі ў склад ядахімікатаў, які ніхто не ахоўваў. Знаходзіўся ён за кіламетр ад вёскі Алесіна, што ў Смалявіцкім раёне. «Улоў» зладзеяў ацэнены ў шэсць мільянаў рублёў.

Небяспечныя ваяжы

Маці ў роспачы прыбегла ў Мінскі РАУС. Яе дачушкі, вучаніцы васьмага класа, згвалтавалі. А адбылося ўсё гэта ў лесе, прыцемкам, куды яна адправілася пагуляць з хлопцамі. Наваспечаны Казанова аказаўся вучнем 9 класа.

Усяго ў вобласці ўчынены 134 злачынствы. З іх — 6 цяжкіх цялесных пашкоджанняў, 3 згвалтаванні, 8 рабаўніцтваў, 34 крадзяжы дзяржаўнай і 74 — асабістай маёмасці, 16 дарожна-транспартных здарэнняў, 4 чалавекі загінулі, 20 — паранены, 24 пакары. Абышлося без ахвяр. 17 самагубстваў.

Ірына АНДРЭВА.

■ Маладзечна-94

Акажыце фестывалю дапамогу

На многіх людзей Першы фестываль беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-93» зрабіў незабыўнае ўражанне. На ім была шырока разгорнута панарама нашай нацыянальнай спадчыны: тут спявалі не толькі голасам, але і душою. І ў гэтым сімвалі нашата духоўная багацця. Мінутым лясам мы, магчыма, яшчэ раз яскрава пераканаліся, што ў духоўным існаванні ёсць адзін пачатак — культура. Пераканаліся і ў тым, што ў нас папрастае новая творчая змена таленавітых спявакоў, кампазітараў і пэдагагаў. І сённяшняя беларуская песня знаходзіцца на меладыйнай ліній, рытмічным аснове, гарманічным кірунку.

І ўсё ж «Маладзечна-93» — гэта толькі пачатак. А гэтым летам зноў у нашым горадзе пройдзе Рэспубліканскі фестываль нацыянальнай песні «Маладзечна-94». Гэта ўхваліла і ўрад Беларусі. Ды толькі каб і надалей працягліся клопат аб беларускім мастацтве, каб яно паступальна развівалася, узвышала і ўзбагачала ўсіх нас, патрэбны значныя матэрыяльныя сродкі.

Таму і сёлета, абапіраючыся на набыты ўжо мінулагадні вопыт, мы зноў напружым зноў знамянальнай падзеі ў культурным жыцці рэспублікі звяртаемся да вас, бізнесмены і прадпрыемствы, кіраўнікі малых прадпрыемстваў і кааператываў, таварыстваў з абмежаванай адказнасцю, сумесных прадпрыемстваў, акцыянерных таварыстваў, прадпрыемстваў, арганізацый, калгасаў, фермерскіх гаспадарак і ўстаноў, і да кожнага, хто можа аказаць садавінічанне фестывалю: калі вы верыце, што лёс нашага народа і яго жыццё будуць

лепшымі і спрыяючым гэтай музыцы і сапраўднай паэзіі — яны даюць нам упэўненасць, натхненне і плён, — то дапамажыце фестывалю матэрыяльна. Хто колькі можа: не павінна культура прыносіць грошы, грошы павінны прыносіць культуру. Кожны ўзнос у «зайчыках», рублях ці СКВ — доларах, марках — будзе спрыяць поспеху Рэспубліканскага фестывалю беларускай песні.

Фестываль «Маладзечна-94» — высакродная справа. Паспяхіваючы ўнесці свой пазнавальны ўзнос на добрыя мэты свята, што адбудзецца на пачатку лета.

Сродкі з паметкай «У фонд падтрымкі мастацтва Маладзечна-94» перадаваць на бягуны рахунак 702801 у Маладзечанскім філіяле АКБ «Беларусь». Код 769.

АРГКАМІТЭТ І ФОНД РЭСПУБЛІКАНСКАГА ФЕСТИВАЛЮ БЕЛАРУСКАЙ ПЕСНІ.

Адкрыты канверт

Пісьмы "Мінскую праўду"

Ледзьве з хаты ўцёк

Паважаныя сябры! Прашу прабачыць за турботу. Але маю думку, што не адзін я чытаю вашу газету. Калі надрукуеце мой ліст, мяркую, яго прачытаюць і тва сябры, каго гэта тычыцца. Зробіць нешта, каб падобнае больш не паўтаралася.

Вядома, цэны на тавары і прадукты скачваюць хутчэй, чым "зайцы" ў нашай кішэці. А ёсць адно трэба, каб "данесці" сябе да месца працы. У апошні час мы замест мяса сталі часцей купляць на нашы настаяніцы-перакладчыкі акадэмія/маю на ўвазе сваю сям'ю/лікі. Прадаўцы самі кладуць іх у пакецікі/магчыма, каб пакунік набыў "шмат у мяшку".

Пачалі райіны гатаваць снеданне, дык я ледзьве з хаты ўцёк. Такі смурод! З дзесяці як толькі адно аказалася добрае. Астатнія — боўтаны.

Нека і жанчыны з майё работы купілі некалькі дзесяткаў яек, каб спячы пірог. Тая ж гісторыя!

Відаць, дырэктар птушкафабрыкі не есць сваёй прадукцыі. Інакш жонка абавязкова б выгнала яго з дому. Наогул, нехта ж павінен адказваць за якасць тавараў: ці то на птушкафабрыцы, ці то ў магазіне. Нельга ж так здэкавацца з нас!

Давольце яшчэ сказаць і пра другое. Часта на радыё і тэлебачанні выступаюць спецыялісты з Міністэрства аховы здароўя. У час, напрыклад, апошняй эпідэміі грыпу гаварылі: неабходна вылезць, не хадзіць, не распусціць дзіцячыя неясныя хваробы.

Аднак у мяне ёсць пытанне: як гэта зрабіць, калі ў пачатку эпідэміі грып называюць ОРЗ, а вываленне ад працы даюць толькі на тры дні? Кожны раз трэба ісці да доктара — прыгаварваць білетны. Зноў падскоквае тэмпература.

На маю непісьменную думку, дык Міністэрства аховы здароўя дае "тайнае" распрадаванне як мага менш выкарыстоўваючы непарадак/насіць. Мала нам Чарнобыля, дык іхэй яшчэ ад ускладнення пасля грыпу больш лютэй акачываецца. Прабачце, але гэта можа і разумець толькі так.

Тры гады працаваў у настаяніку ў Заходняй Германіі. Толькі адзін раз у мяне было, як мы гаворым, ОРЗ. Доктар прыйшоў да мяне, сказаў, каб ляжаў. Праз тры дні прыйшоў зноў. Усяго ляжаў дваццаць дзён! Думаю, неабходна і нам вучыцца гэтак лчыць людзей.

З павагай
Васіль ЦАР.
г. Маладзечна.

Замест круізу — дуля

Разумею, што мой ліст мо нічога і не зменіць. Але не напісаў пра гэта не магу. Глядзіш — хоць на дулю палічыце.

Ужо каторы раз чуў па беларускім радыё спакрулівае запрашэнне: маўляў, жадаеце пагэцца пад пяшчотным соныкам Кіпра — выкладвайце менш чым за два тыдні 485 долараў ЗША. Ну, няхай Кіпр, але чаму за адпачынак у Еўпаторыі, скажам, трэба разлічвацца ўсё той жа валютай: за дванаццаць дзён — гані 120 долараў? Не разумею. Мала сцвярданае тое, што на дзіцячыя пуцёўкі сідка — 50 працэнтаў. Дзіцяма ні ў мяне, ні ў маіх дзяцей не тое што ста, нават аднаго долара. Прадбачу абурэнне: маўляў, хочаш жыць/чытай: купацца ў цёплых водах Кіпра/— круціш. Толькі вось не ўмею я ні бізнесам займацца, ні валютнымі аперацыямі/магчыма/... І дзіцяці сваё не навучыла. Відаць, не так выхоўвала. Так што маім унукам не бачыць ні цёплага мора, ні пяшчотнага надымага сонейка. Не тое што раней, калі нават просты чалавек мог паехаць пагэцца і падлячыцца да Чорнага мора. Няхай і "дзікуном".

Іншы раз мне наогул здаецца, што жыў не ў Беларусі, а на "дзікім Захадзе". Куды ні кінь позірк — усюды доллары. І ў многіх магазінах толькі за іх тавары прадаюць, і ў "камаках". Канчаткова "дакануў" мяне візіт у мінскі гатэль "Няміга". У большасці аддзелаў разлік там вёўся за валюту.

Галіна ПРАКОП'ЕВА.
г. Мінск.

І сама свеціцца ад радасці

Ірына Аляксееўна Клямята — адна са старэйшых работніц Іжскага адрэзальнага савецкага завода. Яе добра ведаюць і любяць жыхары вёсак Іжа, Кара-леўцы, Любкі, Вуткі, Калодкі. Бо, як кажа пенсіянер Іван Іванавіч Занкавіч, яна — вельмі, вельмі, вельмі. А 80-гадовая М.Ф. Ратчэга: «Амаль кожны дзень звяртаюцца да свайго паштальёна састарэлыя людзі. То прасіць дапамагчы пісьмо напісаць дачцэ ці сыну. То пра свежыя навіны расказвае». Ірына Аляксееўна дапамагае, расказвае.

Прынясе каму-небудзь доўгачаканы ліст ці вішавальную паштоўку — і сама ажно свеціцца ад радасці. Даставіць, напрыклад, Вользе Мікалаеўне Дурэйка пенсію і напаміны, каб не забылася прадоўжыць падпіску на «Мінскую праўду». Дарэчы, на ўчастку І.А.Клямята абласную газету выпісваюць многія.

Генадзь ДУРЭЙКА.
Вілейскі раён.

Забываеш пра гора

Мяне радуе, што нягледзячы на цяжкіх беларускі народ не падае духам. Ён не забывае і добрыя традыцыі сваёй бацькоў і дзядоў. А яны заўжды знаходзілі час і пастываць, і памацаваць.

Не раз мне даводзілася чуць выступленні ўдзельнікаў мастацкай самадзейнасці з Пухавіцкага раёна — ансамбля "Крынічаны". Сама яго назва нейкай жыццядараснай. Выступленні ж калектыву дораць нам, вясцюнам, і надзею, і добры настрой. Забываеш пра гора, пра ўсе непрыемнасці. Дык няхай жа больш будзе ў нас такіх вась "Крынічак".

Іван ВАСІЛЕЎСКИ.
Крупскі раён, вёска Нача.

Л Е Т Я Т У Т К И . . .

Когда одна желтая газетенка поместила некролог о смерти великого юмориста Марка Твена, тот, будучи в добром здравии, отшутился: «Слухи о моей смерти сильно преувеличены».

Когда в российской «Общей газете» появилось сенсационное сообщение о якобы готовящемся заговоре с целью устранения демократа Б.Ельцина, в стане властей предержавных началось настоящий переполох. А все упомянутое при этом событии наперерыв стали заверять сильного мира сего в своей преданности и отсуствии каких-либо черных мыслей. Какое подоживание, какое ниспровержение! Упаси Бог!

И как это уже не раз бывало, история повторилась. Слухи о готовящемся перевороте оказались не только сильно преувеличенными, но и абсолютно не соответствующими действительности. В самом деле, кто же теперь посмеет/после триумфального взятия Белого дома/пойти против нестигаемой воли Президента? Вот и поспешали одно за другим заявления для печати от высокопоставленных государственных лиц: «Я, мол, не я и хата не моя». И вообще, это — выпущенная в свет грандиозная газетная утка российской породы, по полету которой, как свидетельствуют сторонники Президента, узнаются происки оппозиции. Это она,

несмотря на объявленную политическую амнистию, по-прежнему лелеет мечту о реванше. Вот и депутат Исаков предложил на заседании Государственной Думы неконституционную процедуру переизбрания Президента. И это в то время, когда тот в стремлении сечь добро, вечное и демократичное выступил с Посланием об укреплении государства и выдвинул инициативу о заключении гражданского меморандума о согласии!

Словом, враг не дремлет, будь бдителен, двуглавый орел! Нацели попытка перессорить между собой органы государственной власти и внести раскол в общество.

Такие вот официальные выводы, с которыми можно и поспорить. Велика ли, к

примеру, беда, если какой-то высокопоставленный Иван Иванович поспорит с Иваном Никифоровичем — это же не в новинку. Многие амбициозные государственные мужи ведут себя на политическом Олимпе как боксеры на ринге, которые норовят нанести сопернику удар ниже пояса. Что касается раскола общества, то он был, есть и будет, ибо общество никогда еще не сплачивалось очередями из автомата Калашникова. Тем более артиллерийскими залпами.

Экспресс-анализ, который выдают в сумятице вылетевшей утке, — это политическая фальшивка, с помощью которой хотят нанести удар по возможностям конкурентам Б.Ельцина на президентских выборах в 1996 году. А быть может, и раньше?!

Так выглядят официальные версии. Пока же неизвестно одно: где правда? Впрочем, недаром говорят, что большая политика замешана на большой лжи. Правда, конечно, выплывает, но сначала ее, как всегда, утопят.

... Летят, летят газетные и телевизионные утки. Но лично мне кажется, что всякие слухи о всяких переворотах в России /особенно во время отпусков главного государственного лица /не очень-то преувеличены — предвестников его ухода в политическое небытие предостаточно. Ведь еще древние говорили: из ничего ничего не происходит. Что в переводе на общедоступный язык означает привычное — нет дыма без огня.

Вячеслав ГИЛЕВИЧ.

АПК и рынок

МНОГО добрых слов можно услышать о братьях-фермерах Николае, Иване и Александре Авдеевых из деревни Шепели Клецкого района. Они стабильно ведут свое хозяйство, пользуются уважением односельчан. В них ценят трудолюбие, честную предпринимательность. Они грамотно ведут обработку своих угодий, площадь которых составляет 60 гектаров.

В результате в прошлом году получено по 54 центнера зерновых, гречихи — 17, сахарной свеклы — 300, картофеля — по 250 центнеров с каждого гектара. Продано государству 150 тонн зерна, 300 тонн са-

из этого же района, в хозяйстве которого — 42 головы крупного рогатого скота, 30 свиней, 15 овец, 3 лошади. За 1993 год он реализовал государству более 55 тонн молока. Можно привести и другие примеры плодотворной деятельности фермеров Минщины.

В настоящее время в области действует 646 крестьянских /фермерских/ хозяйств, — рассказывает главный экономист облсельхозпроца А.И.Пекарчик. — Их количество за прошлый год увеличилось на 129. За фермерами закреплено 11670 гектаров земли, в том числе 7618 — пашни. Средний размер фермерского хозяйства составляет свыше 18 гектаров.

СЕЙЧАС в фермерских хозяйствах области насчитывается 635 тракторов различных марок, 177 грузовых автомобилей, 36 мотоблоков, 117 лошадей. На обустройство этих хозяйств в

структурами, нередко в ущерб собственным интересам. Малые размеры фермерских хозяйств, их разбросанность по территории районов, а также тяжелое финансовое положение не позволяют решить проблему создания пунктов проката дорожной сельскохозяйственной техники.

ЕСТЬ факты, когда в фермерские идут случайные, неподготовленные люди. Иногда они преследуют меркантильные интересы. Такими, в частности, оказались Сергей Владимирович Цыпловичин и Владимир Станиславович Лошац из Дзержинского района /совхоз имени Фрунзе/. В результате землю у них пришлось забрать.

В некоторых районах области есть такие "фермеры", которые очень любят заниматься коммерческой деятельностью, земля их интересует мало. Отсюда можно сделать вывод, что призывы раздавать землю всем желающим ничего обще-

приобретение и эксплуатацию средств механизации целесообразно кооперирование фермерских хозяйств с ближайшими соседями — колхозами, колхозами и совхозами, а также использование пунктов проката. В этом отношении заслуживает внимания опыт ряда стран Западной Европы по совместному использованию сельскохозяйственной техники. На основе аренды, проката и кооперации фермерским хозяйствам целесообразно выполнять до 30—40 процентов всего объема работ в растениеводстве.

Примеры кооперации средств есть и в нашей области. Так, 6 фермерских хозяйств Клецкого района объединили все ресурсы, средства и посевные площади /160 гектаров/ в единую систему. На базе колхоза "Путь к коммунизму" для этих хозяйств создано предприятие по производству кормовых средств для свиноводческих ферм. Здесь строится свиноводче-

ПОЛЕ ФЕРМЕРА

Пока оно родит больше вопросов, чем продукции

харной свеклы. От реализованной продукции получена солидная прибыль.

На своей усадьбе братья Авдеевы много строят. Возводятся свиноводческая ферма на 450 голов, третий коттедж /два построены раньше/. По возможности приобретается сельскохозяйственная техника. Уже имеются три трактора разных марок, полный набор прицепного инвентаря, грузовая автомашинка, зерноуборочный комбайн "Нива".

Каждый хорошо владеет техникой, что позволяет без посторонней помощи быстро проводить весь комплекс полевых работ. Братья как бы дополняют друг друга. Николай Владимирович /старший/ по профессии зоотехник, Иван Владимирович /средний/ — агроном. Оба окончили Ляховичский сельхозтехникум. Младший — Александр учится заочно в Белорусском техническом аграрном университете. Прежде чем что-нибудь начать, братья детально прорабатывают план, делают экономический анализ и лишь затем приступают к выполнению тех или иных работ. Правда, сейчас, в условиях жесткой инфляции, безусловно, и у них есть проблемы, трудности, особенно с финансами. Но Авдеевы не унывают, напряженно работают и радуются успехам.

НЕПЛОХО идут дела и у фермера Валентина Антоновича Кислюка из Клецкого района, который в прошлом году собрал по 61 центнеру с гектара ячменя, по 417 — сахарной свеклы. Фермер Владимир Васильевич Матусевич из Минского района получил по 450 центнеров с гектара ранней капусты, по 700 — поздней, по 500 — моркови. Продан государству 150 тонн овощей. Заслуживает внимания работа фермера Владимира Николаевича Красовского

1993 году было выделено 1,6 миллиарда рублей льготного кредита. Среди фермеров 61 процент составляют сельские жители, 39 — горожане. Анализ свидетельствует, что в последнее время фермерами все больше становятся сельские жители. В Борисовском, Смоленском, Крупском, Червенском и других районах более внимательно относятся к организации фермерских хозяйств. Они размещаются в основном недалеко от деревень и, как правило, здесь более эффективно используются средства, направляемые на обустройство крестьянских хозяйств.

ОДНАКО выделяемые кредитные ресурсы не обеспечивают потребности фермерских хозяйств в стартовом капитале. К примеру, на гектар сельскохозяйственных угодий выделяется лишь 2,5 миллиона рублей, а стоимость трактора МТЗ-82 превышает 40 миллионов. Такое кредитование не позволяет фермерским хозяйствам приобретать нужную технику и инвентарь. Из-за незначительных объемов кредитных ресурсов мало строится животноводческих помещений, хранилищ и перерабатывающих объектов. Серьезные трудности и со строительством жилых домов. В поисках средств некоторые фермеры вынуждены идти на сделки с коммерческими

го не имеют стабильной обстановки в аграрном секторе республики. За два последних года только в нашей области 10 фермерских хозяйств прекратили свое существование, не получив должной поддержки на местах.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ фермерских хозяйств, бесспорно, в значительной степени зависит от их технической оснащенности. В небольших хозяйствах не обеспечивается полная загрузка и эффективное использование многих высокопроизводительных машин. Как показывают исследования Белорусского филиала ВНИИЭТ агропрома, если в колхозе годовая загрузка трактора МТЗ-80 либо МТЗ-82 — 1.200—1.300 часов, то в фермерских хозяйствах она будет составлять /в зависимости от их размеров/ всего 300—500 часов. Если посевной агрегат, состоящий из трактора МТЗ-80 и сеялки СЗУ-3,6, на площади поля в 100 гектаров расходует топлива менее 5 килограммов в расчете на гектар, то на площади 10 гектаров — свыше 6 килограммов на гектар. Для двух-трех агрегатов разница еще более существенная. Следствием этого — рост капитальных и эксплуатационных издержек.

Для сокращения затрат на

ская ферма для откорма 450 голов по французской технологии. Французская сторона безвозмездно предоставляет оборудование для кормовых, который уже строится. В перспективе также строительство предприятия по переработке свинины.

В заключение следует сказать: сама по себе форма собственности еще мало что решает. Требуется система хозяйственных отношений, чтобы она хорошо заработала, стимулировала рост производства. Для труженика села важна сегодня не так собственность на землю, как возможность свободно распоряжаться результатами своего труда и произведенной продукцией. Успешная реализация аграрной реформы возможна только на базе комплексного, профессионального подхода к решению проблем деревни и крупных инвестиций с учетом особенностей быта, культуры, психологии сельского населения.

Иосиф ПОЖОГА.

На снимках: братья Авдеевы /слева направо/ — Иван, Александр и Николай; на усадьбе Авдеевых строится новый коттедж; в животноводческом помещении фермера В.Н.Красовского.

Фото автора и Анатолия Басова.

ЭФФЕР-ДАЙДЖЕСТ

Радио "Свобода"

- Оппозиция считает, что договор об общественном согласии — это ущемление конституционных прав оппозиции на критику исполнительной власти, попытка отвлечь общество от просчетов Кремля и правительства. Кроме того, оппозиция сомневается, что исполнительная власть сможет выполнить записанные в документах обязательства.
- Лидеры фракций Аграрной и Коммунистической пар-

тий, Демократической партии, ЛДПР и "Яблоко" полагают, что исполнительная власть пытается оказать давление на Государственную думу.

Владимир Жириновский призвал коллег за день до церемонии подписания договора об общественном согласии вынести на голосование вопрос о полномочиях председателя Государственной думы Ивана Рыбкина.

Лидер ЛДПР потребовал отставки еще трех министров, добавив к Козыреву,

Сумнавата...

"Заходзьце на наступным тыдні"

Усё больш няўпэўненымі ў заўтрашнім дні становяцца многія жыхары Уздзенскага раёна. Да тых 154 беспрацоўных, што былі на ўліку ў раённым цэнтры занятасці насельніцтва па стану на 1 красавіка, амаль штодзень дабаўляюцца новыя. Чакаюць працаўладкавання 8 вадзіцеляў, 7 кандыдатаў, 12 прадаўцоў, а таксама бухгалтары, інжынерна-тэхнічныя работнікі...

Дарэчы, 86 працэнтаў усіх беспрацоўных — жанчыны. У бліжэйшыя месяцы выхад, бадай, адзін — разлічваць на "занятасць" на сваім ладным участку, агародзе, на збор лясных дароў. Бо новых рабочых месцаў у раёне не прадабачыцца. Ды, уласна кажучы, ніхто гэтым асабліва і не займаецца.

Будучы ў цэнтры занятасці насельніцтва, я сустраў там Мікалая Рыгораўна Кадэку, 39-гадовую жонку, якая ў свой час закончыла Баранавіцкі тэхналагічны тэхнікум па спецыяльнасці "тэхнік-механік харчовай прамысловасці". Да сканчэння тэрміну працоўнага дагавора працаваў на малочным заводзе. Са снежня мінулага года яна выплываеца дапамога па беспрацоўю.

Мікалай Рыгораўна распавядае:

— У пошуках работы быў у Мінску, Баранавічах, Смалевічах. Але ўсюды адно і тое ж —

няма рабочых месцаў. Даводзіцца выконваць розныя выпадковыя работы, паслугі. Але часта атэла бывае гарэлкай ці віном. Не сакрэта ж, што ў людзей усё менш наўных грошай. Разлічваць на дапамогу бацькоў-пенсіянераў? Але тут свае складанасці: жыць у ані адна дзякавата, парог дамага. Між тым у мяне жонка і двое дзяцей. Ды і бытавых праблем хапае. На вуліцы П.Труса, дзе жывём, няма вады, электрычнасці, ацяплення дамы самі, але на гэтым мы выдзяляем толькі 2,5 тony брыкету на сезон. Словам, галаву свідруе думка: як выжываць у такіх умовах?

Горкая атрымалася размова. Тым больш што і на гэты раз у цэнтры занятасці М.Р.Кадэку адказалі:

— Нічым вас парадаваць не можам, месца няма. Заходзьце на наступным тыдні.

Іван СЕМІН.

Сатырычным пярэм

СУМКА Ў СМЕТНІКУ

Калі б вялася статыстыка, колькі на душу насельніцтва прыпадае жаласлівых, спачувальных слоў, то ў Салігорскага тэхналагічнага цэнтру, што дарослыя прымусяць дзіцяці падзяліцца з ім. Да таго ж пры ўважанні порцыі многія аказаліся ў параўнанні з нормай/занадта "худыя". Заглянулі ў кантэйнер для смецця, а там — сумка, якая шэф-повару М.П.Балоцка належыць. У ёй тры лімоны.

— Дык, можа, гэта дзеткі сказалі: "Дарагі наш повар! Ты так стараны, такі сумленны чалавек, вазьміце сабе нашы лімончыкі! Каб, значыць, у вас авітаміноў не развілася".

— Ага, казалі... Адкуль жа тады ў сумцы яшчэ кілаграм цукру, бутэлька алею, крухмал, вермішэль, малако, нават 35 грамаў "лаўрушкі" ўзяліся? Кухонная работніца З.І.Ягорава аказалася больш сціплай. Збіралася прыхапіць з сабой усяго тры лімоны, калі кілаграм капусты. У трызій сумцы, акрамя "стандартных" лімонаў, ляжаў пачак цукру. Але гаспадар я, як ні шукалі, не знайшоўся. Смешна думаць, што жанчыны пакавалі сумкі дармавымі прадуктамі спецыяльна да нашага прыхо-

каго прызначалася амаль трэцяя частка страў, вывесціць так і не ўдалося. Застаецца толькі здагадвацца, што дарослыя прымусяць дзіцяці падзяліцца з ім. Да таго ж пры ўважанні порцыі многія аказаліся ў параўнанні з нормай/занадта "худыя". Заглянулі ў кантэйнер для смецця, а там — сумка, якая шэф-повару М.П.Балоцка належыць. У ёй тры лімоны.

— Дык, можа, гэта дзеткі сказалі: "Дарагі наш повар! Ты так стараны, такі сумленны чалавек, вазьміце сабе нашы лімончыкі! Каб, значыць, у вас авітаміноў не развілася".

Сам сабою напрашваецца вывад: абкрадаюць сірот тут кожны дзень.

— Але ж, кажучы, у дзіцяці дом ад жалю столькі ўсяго піхаюць, што хлопчыкі ды дзяўчынкі проста не здольныя ўсё з'есці. Штосці можа сапасавацца. Таму не красці, ці, калі ў мове, — не забіраць лішкі, жанчынам проста сумленне не дазваляе.

— Чаму б тады не перадаць тры лішкі ў дзіцячы сад? Ці малодшым класам у школы? Ты ж лімонаў там сёння днём з агнём не знойдзеш.

Уладзімір БЫЧЭНЯ.

Мінская хроніка

Праз 200 гадоў

Вялікі канцэрт, прысвечаны 200-гадоваму юбілею вызвалення паўстання ў Беларусі 1794 года, адбыўся ў зале Белдзяржфілармоніі. У ім прынялі ўдзел Дзяржаўныя камерны хор Рэспублікі Беларусь, Дзяржаўны харэаграфічны ансамбль "Харошкі", духавы аркестр "Няміга", беларускі ансамбль народнай музыкі "Вяселле", вакальная група "Чысты голас" і іншыя творчыя калектывы, салісты.

Дапамога ўзаемная

Паміж мінскімі трактаравазаводцамі і працоўнымі Лагойскага раёна падпісаны дагавор аб ўзаемнай дапамозе. Як паведамляе газета "Вечерний Минск", на трактарным заводзе будзе адрамантавана 125 электра-рухавікоў, па заўказе калгасаў выдзелена неабходная колькасць трактароў, запасных частак, інструменту, дэталовых металаадаходаў. Вясцюны ж паставяць для працоўнага калектыву бульбу, гародніну, свініну.

Па камерцыйнаму курсу

У камерцыйных банках Мінска курс долара працягвае расці. Толькі за апошні тыдзень беларускі рубель у адносінах да амерыканскай валюты абсяднуўся на 4.000 "зайчыкаў". На валютным рынку за доллар іх плацілі ўжо каля 16.000.

Рука міласэрнасці

У Мінск прыбыла чарговая партыя медпрапаратаў з Германіі. Яны закуплены на ахвяраванні асобных грамадзян, сродкі дабрачынных і ўрадавых арганізацый.

Дар міласэрнасці, а гэта звыш васьмі мільёнаў адзінак процідыфэрыійнай сыраваткі, перадаў Міністэрству аховы здароўя нашай рэспублікі Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол ФРГ у Беларусі Готфрыд Альбрэхт. Як паведаміў Белінфарм, гэта ўжо другая пастаўка каштоўнага прэпарата з ФРГ.

Суваўцы вітаюць ветэранаў

У Цэнтральным Доме афіцэраў адбылася сустрэча суваўцаў з ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны. Яна была прысвечана Дню Перамогі і 50-гадоваму вызвалення Беларусі ад фашысцкіх захопнікаў.

Падрыхтаваў Павел ЖУРБА.

XVI сессия областного Совета депутатов

УСЛОВИЯ ЖИЗНИ ЛЮДЕЙ — ДЕЛО НЕ ВТОРОСТЕПЕННОЕ

Как уже сообщалось, 21 апреля состоялась XVI сессия областного Совета. Главными в ее повестке стояли два вопроса: «О состоянии и мерах по дальнейшему улучшению эксплуатации жилищного фонда и объектов коммунального хозяйства в области» и «О развитии предпринимательства в области». Надо отметить, что условия, в которых живет человек, — дело вовсе не второстепенное. Поэтому, отмечалось на сессии, вопросам эксплуатации жилых домов, коммунальных объектов надо уделять особое внимание. Что касается предпринимательства, то сегодня это одна из реальных возможностей вывести экономику области из тупика, снизить уровень безработицы. Об этом и вели разговор депутаты, выступая в прениях по докладам.

— Несмотря на сложную экономическую ситуацию, — сказала, выступая с докладом, председатель постоянной комиссии по вопросам архитектуры, строительства и коммунального хозяйства С.П.КУНЦЕВИЧ, — делается немало, чтобы жилищно-коммунальное хозяйство области находилось на достойном уровне.

Принимаются определенные меры по приемке ведомственного жилищного фонда и объектов коммунального назначения, приватизации жилья. Постоянно уделяется внимание решению вопросов подготовки к зиме. Так, за истекший зимний период нарушений режима работы тепловых систем, водопровода и канализации не было.

Однако, заметил выступавший, проблем существует в этой сфере немало. Вызывает, например, беспокойство состояние тепловых сетей в городах и городских поселках. Серьезные замечания вызывает устройство тротуаров, асфальтирование, грунтовое покрытие улиц. Тревожит обеспечение населения доброкачественной питьевой водой, утилизация и захоронение бытовых отходов.

Сложным остается вопрос с очисткой сточных вод. Нуждаются в реконструкции или строительстве нового коллектора и канализационной насосной станции старые очистные сооружения Марьино Горки. Не завершено строительство очистных сооружений в г.п.Ивенец. Не решается вопрос строительства водозабора, канализации и строительства очистных сооружений в г.п.Радосховичи.

Проверками качества питьевой воды по бактериологическим показателям установлено, что в городах Борисове, Воложин, Клецке, Любани, Копыле, Несвиже, Слуцке она не соответствует установленным нормам.

В 1993 году за неудовлетворительное содержание водопроводных сооружений органами государственного надзора оштрафовано 83 должностных лица.

С.П.Кунцевич отметил, что состояние мест для обезвреживания твердых бытовых отходов вызывает беспокойство. Большинство из них не отвечает санитарным требованиям, главным образом из-за отсутствия постоянно работающей техники. Это не позволяет соблюдать технологию складирования вывозимых отходов. На свалках отсутствуют бытовые помещения для персонала. Не создана постоянная система лабораторного контроля, отсутствуют наблюдательные скважины для контроля за качеством подземных вод. Медленно решается вопрос строительства полигонов для твердых бытовых отходов. Весьма сложная обстановка с утилизацией бытовых отходов сложилась в поселках Дружный, Свислочь, Руденск, Радосховичи, Ивенец. А в Городе Несвижском и Свири Мядельского районов свалки расположены в водоохранной зоне реки Ужанка и прибрежной зоне озера Свири. В связи с недостаточным обеспечением спецтопливом жилищно-коммунального хозяйства в последние годы наблюдается нехватка топлива. Эколого-санитарная обстановка в городах и поселках усложняется. В настоящее время ассоциацией «Коммунальник» прорабатывается вопрос строительства экспериментального завода по переработке твердых отходов в городе Солигорске.

Анализируя итоги работы строителей области, выступавший отметил, что они работают в сложных экономических условиях. Непрерывное повышение цен на энергоносители, металл, материалы подняло стоимость строительно-монтажных работ в 2,500 раз.

Это привело к свертыванию жилищного строительства в области.

Прения по докладам открыл депутат В.В.БОРОВОЙ. Он, в частности, сказал: «В настоящее время Нарчанское ПОЖКХ — единственное в области коммунальное хозяйство, работающее с 25-процентной рентабельностью и уже не первый год без дотаций из бюджета на покрытие убытков по эксплуатации жилья, в том числе тепло- и горячего водоснабжения. В основном три здания, являясь потребителями тепла курортной котельной, содержат не только свое, ведомственное жилье, но и жилье коммунальное. А это, в первую очередь, — уменьшение их фондов, доплатных выплат, удорожание путевок.

В нашем курортном поселке из чуть более 3.000 жителей примерно половина проживает в коммунальном жилье, а остальные — в ведомственном. Так вот эти три здания, содержащие свое жилье, дотируют содержание коммунального, используя все остатки прибыли, которые можно было бы направить на материальное поощрение коллектива.

Так, например, у нас случилось в первом квартале. Одно дело в этом случае — расчет за полученное тепло, другое — покрытие убытков за коммунальное жилье, ну а третье, самое преступное, — незаконное завышение цен на выработанную гигакалорию.

Сегодня на курорте Нарочь обосновались 13 действующих курортобъектов, отметил далее В.В.Боровой. Но как государственного статуса курорта республиканского значения, так и единого хозяина курорт не имеет. Кто «души, той лепши» на своей территории, а там, где чужая, — дело тоже не его. Из-за ведомственной неразберихи местные жители, проживая в месте, где так много воды, в 50% жилых домов /это новая

застройка/ имеют ее днем в основном только на первом этаже. Уже лет 15 обсуждается вопрос о второй очереди водозабора. За это время построено 5 новых здравниц, а весь поселок питается от водозабора санатория «Нарочь», построенного в 63-м году. Документы на новую башню уже есть. Известно, что ее будет эксплуатировать, — «Коммунальник». А вот кто строить будет, платить — неизвестно. И понимания между теми, кто обосновался на берегу, нет.

Следующим выступил депутат В.И.ГАУШКОВ. Он отметил, что новая концепция жилищного строительства привела к резкому увеличению объемов строительства объектов жилищно-строительной кооперации и индивидуального жилья. Однако разработка даже проектов новой застройки требует больших средств, а их не хватает, не говоря об инженерной подготовке. Перед предыдущей сессией, когда на постоянных комиссиях рассматривались планы и бюджеты на текущий год, объекты, связанные с сетями к новым жилым районам /в частности, по Вилейке — электроснабжение микрорайона Маковье, где было выполнено почти 75% работ/, были исключены из программы, со ссылкой на 850-е постановление Совмина от 20.12.1993 года. Но заканчивая апрель, и ни Минэнерго, ни Минсвязь даже не собираются приступить к рассмотрению этих вопросов.

Единственный, кто пытается что-то сделать, — это областное управление по строительству и эксплуатации автомобильных дорог.

Депутат Гаушков выразил благодарность руководству облсполкома, принявшему решение выделить 4 млрд.рублей на восстановление покрытия основных магистральных улиц городов области.

«А теперь о содержании жилищного фонда и объектов коммунального хозяйства», — перешел выступающий к следующей проблеме. Приватизация жилья, заметил он, уменьшила пошлу коммунальных служб, так как отпала из сферы одно- и двухквартирные дома. Не могу не отметить, что внедрение бригадного подряда позволило улучшить эксплуатацию жилья. Но все равно объемов ремонта кровель, содержания внутридворовых покрытий, подготовка сетей теплоснабжения, водопровода и канализации к осенне-зимнему сезону 1994/95 года, не говоря уже про закупку топлива, безусловно, требуют очень больших средств. Ясно, что нужны хотя бы минимально необходимые объемы. Считаю также, что нужно записать в проект решения сессии такой пункт: «Просить СМ РБ и Госкомнефтепродукт увеличить объемы поставки бензина и дизтоплива коммунальному хозяйству по государственным ценам, хотя бы в четыре раза». Так как выделенных фондов едва хватило на два месяца, а коммерческое топливо в 3—4 раза дороже, в результате мусор становится «золотым».

Помимо прочих проблем, на которых остановился в своем выступлении президент ассоциации «Коммунальник»

В.И.КИРЬЛЮК, была следующая: «Сельские предприятия концентрируют свои усилия на сельскохозяйственном производстве, а специализированные организации ЖКХ обеспечивают коммунальное обслуживание. Доводы верные, но, на первый взгляд, очень убедительные, заметил выступающий. Но вопрос в том, есть ли условия для такой организации коммунального обслуживания села, способна ли коммунальная служба местных Советов обеспечить резко возрастающий объем работ? Судите сами.

Во-первых, на действующее объединение ЖКХ резко возросла нагрузка за счет уже принятого жилья от ведомств (а за последние 3 года его принято 700 тыс. кв.м. общей площади), вынуждающих военных городков.

Во-вторых, следует принять во внимание территориальную разобщенность объектов обслуживания и в связи с этим трудности оперативного управления ими, а также значительное удорожание ремонтно-эксплуатационных работ.

Кроме того, во многих случаях трудно и даже невозможно отделить коммунальное хозяйство от сельскохозяйственного производства, так как такие важнейшие объекты, как котельные, артезианские скважины, задействованы для удовлетворения и коммунально-бытовых, и производственных нужд.

Можно привести и другие причины, которые препятствуют созданию централизованных районных сельских коммунальных служб. Поэтому прежде чем принимать решения по этому вопросу, следует очень серьезно взвесить все «за» и «против», и самое главное, чтобы такая реорганизация не ухудшила обслуживание и на селе, и в городе. Хотя в перспективе мы должны создать единую коммунальную службу на селе.

«Усиление кризисных явлений в экономике, особенно в последние месяцы, поставило жилищно-коммунальные предприятия на грань финансовой катастрофы и остановки производства из-за неплательщиков», — так определил руководитель «Коммунальника» состояние возглавляемой им службы.

По состоянию на 15 апреля задолженность за электроэнергию, топливо, покупную теплоэнергию и материальные ресурсы достигла около 27 млрд. рублей. В то же время задолженность предприятий ЖКХ со стороны потребителей коммунальных услуг составила более 13 млрд. рублей. Все это, безусловно, ставит

под угрозу срыва подготовку хозяйства к работе в осенне-зимний период, что недопустимо. Особенно это касается создания топливных запасов. Практика показала, что для нормального прохождения отопительного сезона на его начало в системе ЖКХ необходимо иметь не менее 30 тыс. тонн жидкого топлива. Из сведений скажу, что централизованная поставка жидкого топлива планируется не выше 30% от потребности коммунальных котельных. Для его закупки требуются средства в мае-октябре в сумме примерно 35 млрд. рублей.

В прошлом отопительном сезоне эти вопросы решались проще, так как в основном на приобретение топлива средства были централизованы на областном уровне, а на предстоящий период направлены на места. Это несколько усложнит создание запасов топлива.

Но еще труднее положение с обеспечением финансовыми ресурсами текущей производственно-эксплуатационной деятельности. Себестоимость основных коммунальных услуг в 10—20 раз выше размера установленных государственных тарифов для населения, и эта огромная разница должна компенсироваться предприятиями из бюджета.

По не зависящим от нас причинам отрасль жилищно-коммунального хозяйства считается убыточной, и Минфин РБ выделяется госдотация, отметил В.И.Кирьячук, а, на самом деле, было бы правильнее на уровне облсполкома утверждать планово-расчетные цены на жилищно-коммунальные услуги и предусматривать не госдотации, а возмещение разницы в ценах.

Как видим, в жилищно-коммунальной сфере назрело немало острых проблем. Безусловно, они копятся годами. А экономическая нестабильность, разрыв прежних хозяйственных связей вытолкнули их наружу. Об этом говорили в своих выступлениях депутаты В.А.Седин, С.А.Смоляк, С.И.Трусов, А.В.Кортевич. Они не только констатировали факты, но и вносили конкретные предложения. В частности, шла речь о том, что необходимо устанавливать сметы для учета расходов на газ, воду, газ. Подчеркивалось, что жизнь заводов быть экономными. И вовсе не пустяк утепленные на зимний период двери и окна в квартирах. Ведь именно из-за подобной халатности часть тепла уходит на улицу.

К сожалению, констатировали выступавшие в прениях, низким остался уровень жилищно-коммунального обслуживания на селе. Ранее созданные коммунальщики прекратили свою деятельность из-за недостаточного контроля со стороны облсполкома. Хотя в целом за последние годы со стороны исполкома местных Советов внимание к эксплуатации жилищного фонда и объектов коммунального хозяйства повысилось. Однако работа в этом направлении предстоит еще немалая. Необходимо обеспечить дальнейший рост благоустройства жилищного фонда, централизовать отопление, горячий и холодный водоснабжение, канализацию, газом. Следует продолжить также работу по передаче ведомственных жилых домов в ведение местных Советов. Что касается так называемых аварийных домов, то до 2000 года планируется их снос.

Жилищно-коммунальная сфера самым непосредственным образом связана с экологией. И вовсе не пустяк, в каком состоянии находятся ее объекты, как они функционируют. Проектные неточности, технические ошибки, просто халатность в их обслуживании могут привести к авариям. И, как результат, к серьезным экологическим последствиям. Именно на этом заострила внимание присутствующих депутат М.Н.Худя. Она говорила о том, насколько важно сегодня не навредить своей хозяйственной деятельности природе.

С интересом выслушали депутаты выступление на сессии министра жилищно-коммунального хозяйства В.В.Батура. Он отметил, что в условиях перехода к рыночным отношениям необходимо искать новые формы и методы работы.

По второму вопросу повестки дня сессии выступил с докладом председатель постоянной комиссии по экономической реформе, вопросам плана и бюджета М.Н.Бондарчик. Он отметил возрастающую роль предпринимательства в экономике области, которое способно решить во многом вопрос обеспечения населения области товарами массового спроса. Вместе с тем М.Н.Бондарчик коснулся и тех трудностей, с которыми сталкиваются предпринимательские структуры. Это и несовершенство законодательная база, и не всегда до конца продуманная налоговая политика, и сложности с сырьем, комплектующими.

Однако, заключил выступающий, несмотря на все трудности перехода к рыночным отношениям, предпринимательство имеет немало шансов крепко встать на ноги.

Жилищно-коммунальное хозяйство области — та отрасль, которая оказывает самое непосредственное влияние на жизнь и настроение людей, их работоспособность. Решения, принятые на областной сессии, как раз и преследуют эту цель. В них намечен ряд конкретных мер по дальнейшему развитию жилищно-коммунального хозяйства и социальной инфраструктуры.

В ТРУДНОМ ПОЛОЖЕНИИ

находилось народное хозяйство области в январе-марте 1994 года

Это обусловлено ухудшением обеспечения топливно-энергетическими ресурсами, резким ростом цен на них, трудностями по заключению договоров на поставку продукции и получение материально-сырьевых ресурсов.

Острыми продолжают оставаться вопросы взаиморасчетов. Задолженность предприятий области за отгруженную продукцию по состоянию на 1 апреля текущего года составила 270 млрд. рублей. Одновременно они задерживали своим партнерам почти 240 млрд.рублей, из которых в пределах республики — 199 млрд.

Названные и другие факторы привели к снижению уровня развития всех отраслей народного хозяйства области. Объем промышленного производства в январе-марте по сравнению с соответствующим периодом прошлого года снизился на 20,7 процента, производительность труда — на 17,4. За этот период сократили выпуск продукции 198 предприятий, или 72 процента их общей численности.

В течение первого квартала остановки производства имели место на 132 промышленных предприятиях, или почти на каждом втором. Потери рабочего времени по этой причине составили более одного миллиона человеко-дней.

Вместе с тем в марте положение несколько стабилизировалось. По сравнению с февралем увеличился среднесуточный выпуск продукции, и темп роста составил 110,8 процента.

В январе-марте из общего объема промышленного производства около 10 процентов продукции поставлено на экспорт. Объем экспорта во внутренних действующих ценах увеличился в 22,8 раза, во внешнеторговых — на 8,7 процента и составил 51,9 млн.долларов.

Сохраняется напряжение с производством товаров народного потребления. За первый квартал их выпущено на 60,3 млрд.рублей, или на 25,3 процента меньше, чем за соответствующий период прошлого года. В том числе продовольственных — на 17,7 процента, непродовольственных — на 35.

Несколько улучшилось производство продовольственных товаров. Объемы выпуска молочной отрасли почти сохранились на уровне 1993 года. Возрали заготовки молока на 4,8 процента против соответствующего уровня 1993 года. Это дало возможность увеличить выпуск сыров жирных на 13,9 процента, отпуску Г.Минску второго в 3 раза.

В мясной отрасли из-за сокращения заготовок скота и птицы на 30 процентов, снижения платежеспособности населения производство мяса сократилось на 33,6 процента, переломной — на 84,3, колбасных изделий — на 44,3.

Снижены объемы производства пяти хлебопекарных из восьми работающих объединений «Борисовхлебпром», всеми комбинатами хлебопродуктов, производящими продовольственные товары, макаронными фабриками. Выпуск хлеба и хлебобулочных изделий сократился на 14,6 процента, кондитерских — на 12.

Сокращен объем выпуска продовольственных товаров предприятий областной потребительской кооперации на 46 процентов, в том числе колбасных изделий — на 70, а также консервов, булочных и кондитерских изделий. Причина — снижение покупательского спроса, неплатежеспособность торговых организаций.

Ухудшилась и работа торговых организаций. При росте товарооборота в действующих ценах в 14,8 раза сохраняется тенденция снижения его физических объемов. За первый квартал объем товарооборота составил 37,4 процента к соответствующему периоду прошлого года.

Ухудшилась и работа торговых организаций. При росте товарооборота в действующих ценах в 14,8 раза сохраняется тенденция снижения его физических объемов. За первый квартал объем товарооборота составил 37,4 процента к соответствующему периоду прошлого года.

Ухудшилась и работа торговых организаций. При росте товарооборота в действующих ценах в 14,8 раза сохраняется тенденция снижения его физических объемов. За первый квартал объем товарооборота составил 37,4 процента к соответствующему периоду прошлого года.

Ухудшилась и работа торговых организаций. При росте товарооборота в действующих ценах в 14,8 раза сохраняется тенденция снижения его физических объемов. За первый квартал объем товарооборота составил 37,4 процента к соответствующему периоду прошлого года.

Ухудшилась и работа торговых организаций. При росте товарооборота в действующих ценах в 14,8 раза сохраняется тенденция снижения его физических объемов. За первый квартал объем товарооборота составил 37,4 процента к соответствующему периоду прошлого года.

Ведется работа по реформированию хозяйства. 97 колхозов сформировали долевой имущественный фонд колхозников. Дивиденды выплатили за 1992 год 18, за 1993 год — 12 хозяйства.

В области работают 660 крестьянских /фермерских/ хозяйств. За прошлый год их количество увеличилось на 129 единиц, или 25 процентов; за январь-март — на 12. Всего за фермерскими хозяйствами закреплено 12.030 га земель, в том числе пашни — 8.009 гектаров. За прошлый год фермерам из госбюджета выделено на обустройство хозяйства 2,5 млрд.рублей кредитов, в том числе льготных — 800 млн.рублей.

Несмотря на некоторые положительные результаты, состояние дел в отраслях агропромышленного комплекса остается очень сложным. Общий объем закупок скота и птицы по сравнению с соответствующим периодом прошлого года сократился на 25 процентов. Продажу скота и птицы уменьшил 21 район области, из них Воложинский — на 51 процент, Столбцовский — на 49, Пуховичский — на 42. Закупки молока в личных подсобных хозяйствах граждан уменьшились на 63 процента, скота и птицы — на 41. Во всех районах сократилось поголовье крупного рогатого скота, в том числе коров — в 17 районах, свиней — в 11 районах. В прошлом году в четырех районах /Вилейском, Логойском, Несвижском и Узденском/ полностью ликвидировано поголовье овец, за 3 месяца текущего года их численность уменьшилась в 10 районах из 16.

В области ведется работа по заключению договоров контрактации сельскохозяйственной продукции на объемы, утвержденные сессией областного Совета депутатов на 1994 год. По состоянию на 8.04.94 года договор контрактации на поставку сахарной свеклы заключен на 99,7 процента, молока — на 98, льняноволна — на 94, зерна — на 80, скота и птицы — на 78, маслосемян рапса — на 65, овощей — на 64.

В 1993 году колхозами, совхозами и другими сельскохозяйственными предприятиями получено 90.601,3 млн.руб. прибыли, что в 6,9 раза больше, чем в 1992 году. Однако финансовое положение в сельском хозяйстве весьма сложное.

По состоянию на 1 апреля 1994 года задолженность по долгосрочным ссудам колхозов, совхозов и других сельскохозяйственных предприятий составила 13.192 млн.рублей, что в 20,5 раза больше, чем на соответствующую дату прошлого года. По краткосрочным ссудам задолженность по сравнению с соответствующим периодом прошлого года возросла в 20,7 раза и составила 295.015 млн.рублей. Закредитованы хозяйства Борисовского, Смолевичского, Березинского, Воложинского, Несвижского, Стародорожского районов.

Сельское хозяйство испытывает трудности с минеральными удобрениями, срысается план известкования кислых почв. Недостат в значительных объемах бензина и дизтоплива.

За счет всех источников финансирования и по всем формам собственности использовано 250,5 млрд.руб. капитальных вложений, в том числе 171,3 млрд.руб. строительно-монтажных работ. Это 17 процентов годового плана.

На развитие материальной базы социальной сферы использовано 90,3 млрд.руб., или 36 процентов от общего объема капитальных вложений /16 процентов годового плана/.

В жилищном строительстве за отчетный период освоено 54,4 млрд.руб. капитальных вложений и введено в эксплуатацию 40,3 тыс.кв.м. общей площади жилья, что составило 18 и 5,5 процента годового плана соответственно.

На строительство объектов образования освоено 3,9 млрд.руб., или 13 процентов годового плана, здравоохранения — 6,6 млрд.рублей /24 процента/, культуры — 1,1 млрд.руб./8/.

Концерном «Субинвест» за январь-март текущего года освоено 27,9 млрд.руб. капитальных вложений /14,6 процента к плану года/. Сорван ввод в эксплуатацию двух 72-квартирных домов в Молодечно, 90-квартирного дома для малосемейных в Слуцке, 35-квартирного дома в Березино, двух одноквартирных домов в колхозе «Гоцк» Солигорского района, внеплощадочных сетей к 60 и 120-квартирным домам в Слуцке.

Сложно решается вопрос с кредитованием жилищно-строительных кооперативов и индивидуальных застройщиков. На объектах общесельского производства за 3 месяца освоено 14,6 млрд.руб., или 3 процента к плану. На многих объектах, предусмотренных в вводу в 1994 году, работы по существу не начинались. Так, по заводу картофелепродуктов в Держинске, вводимому в текущем году, за отчетный период освоено 0,5 млрд.руб., или всего 2 процента годового плана.

На строительство важнейших природоохраняющих объектов в 1994 г. предусмотрено около 60,5 млрд.рублей капитальных вложений. Исполнено за 1 квартал текущего года 10,5 млрд.рублей, или 17 процентов годового задания.

Продолжается работа по трудоустройству населения. В январе-марте в службы занятости обратились 7,1 тысячи человек, из них официальный статус безработного получили 5,2 тысячи. Трудоустроено 2 тысячи безработных, или в 3,5 раза меньше, чем их зарегистрировано. На начало апреля в службе занятости состояло на учете 15,7 тысячи безработных. Их число по сравнению с соответствующим периодом прошлого года увеличилось на 3,7 тысячи, или на 30,8 процента. Пособие по безработице в марте получили 8,9 тысячи человек, или 56,8 процента общей численности безработных. Затраты на выплату пособий по безработице, материальную помощь, организацию общественных работ и переобучение составили 822 млн.рублей.

ДЫШАТ НА ЛАДАН,

но тем не менее Минская областная организация оборонного спортивно-технического общества ОСТО по итогам работы за 1993 год заняла 1-е место в республике

И хотя на этом пьедестале почта они стоят в центре, пять дивизий не приписаны. Дело в том, что на составленном плечу этой организации было вскрыто много проблем и недостатков. Одни из них не имеют отношения к 670 сотрудникам этого коллектива, другие — в прямой зависимости от них.

Об этом детально говорил в своем докладе председателю областного совета ОСТО подполковник Е.Бурцев, выступивший в прениях В.Бобров, С.Заливченко, Г.Макаревич, В.Одессов и др. Главная забота — как выжить в это труднейшее кризисное время, не сдать завоеванных позиций, совершенствовать деятельность общества.

Многие руководители районных советов поставлены в такие жесткие финансовые рамки, что вынуждены развивать коммерческую предпринимательскую, которая не имеет ничего общего с целями и задачами оборонной организации — готовить достойное пополнение для армии. Так вот, каждая организация, как говорится, выкручивается как может и делает то, что считает нужным. Некоторые из них открыли курсы по подготовке парикмахеров, менеджеров... А надежды на финансовую поддержку со стороны спонсоров, бизнесменов, предпринимателей ни у кого нет и, видимо, не будет. Где выход?

Руководителям ОСТО приходится, например, с большим трудом «выбивать» материально-техническое снабжение. Особенно сложно с обеспечением горюче-смазочными материалами, которые приходится покупать по коммерческим ценам. В некоторых районах начали закупать резервуары, чтобы приобретать горючее оптом. Но это не всех спасает. Чтобы научиться водить автомобиль, курсанту иной раз приходится приносить бензин в канистрах.

Нет запчастей, резины, аккумуляторов... По этой причине сокращается автопарк. Спортивных машин было 25, сейчас осталось 10, спортивных мотоциклов было 167, сейчас — 105. Куда они делись? Что-то продали ради сиюминутной выгоды, что-то пришло в негодность. Такие факты имели место в первичной организации ОСТО МАЗа, Молодеченско-Воложинском межрайонном совете...

И как результат — техника, которая осталась, эксплуатируется на износ, а грузовой транспорт слетает в аренду с мизерной оплатой. Многие курсанты организации, которую возглавляет В.Ганиев, закончили теоретическое обучение, но не смогли водить машины.

Всем известно, что в армию юноши должны идти физически крепкими, выносливыми. ОСТО могли бы их готовить к нелегкой службе. Однако в ряде организаций спортивная работа свертывается. И не по вине сотрудников. Сказывается общий кризис в нашей стране, развал отлаженной и четкой системы подготовки пополнения для Вооруженных Сил.

Все меньше проводится соревнований по прикладным видам спорта, сокращается число спортивных секций. Словом, спорт теряет главную свою характеристику, которой мы раньше гордились, — массовость.

К примеру, 2 апреля с.г.проводился чемпионат области по пулевой стрельбе. Однако не прибыли команды из Могилевского, Первомайского и даже Октябрьского районных советов столицы, хотя на территории последнего находится детско-юношеская школа по стрелковому спорту. На этих соревнованиях присутствовал лишь один представитель районного совета ОСТО В.Одессов. Есть над чем задуматься. Серьезного внимания требу-

ет военно-патриотическая работа. Делается в этом отношении многое. В прошлом году было проведено 12 оборонно-спортивных праздников, соревнований, десятки встреч с ветеранами войны и труда...

Но правде надо смотреть в глаза: военно-патриотическая работа тлеет, как уголек в погасшем костре. Большие тоги, некоторые политики, лжеисторики пытаются ее вовсе свернуть, утверждая, что она не нужна. И кое-что они сумели достичь. Распалась многие военно-патриотические клубы; на подпольных заводах — «Патриот», на «Интеграле» — «Чкаловец», «Танкист», слава о которых выходила за пределы республики.

В них занимались сотни мальчишек, в том числе трудновоспитуемых. Сейчас они предоставлены улице. В чем дело? Нет финансов ни у предприятий, ни в организации ОСТО. Плюс ко всему — налож, инфляция, аренда плата...

По чьей-то воле с ликвидации воюнуков нанесен непоправимый урон военно-патриотическому воспитанию школьников. Раньше воюнуки проводили экскурсии, походы, встречи с известными людьми, соревнования, готовили призывников к службе в армии. Теперь этого нет. Поэтому участники пленума остро ставили вопрос о восстановлении института воюнуков. Услышал ли их голос те, от кого зависит решение этого государственного вопроса?

Я рассказал лишь о некоторых острых проблемах областной организации ОСТО, по праву считающейся лучшей в республике. Но трудности выживания одинаковы для всех. Один лишь вопрос волнует: долго ли они будут дышать на ладан? Может быть, государству надо понастоящему выныкнуть в их проблемы и не дать им погнубить?

Анатолий СМОЛЯНКО.

Калонка з працягам

Віктар НЕСЦЯРОВІЧ

МЫ РОДАМ З ВАЙНЫ

(Працяг. Пачатак у № 40 — 42, 44.)

З-пад Арла, нібы іголки, Сипануліся асколки. Першым Гебелс, аж міла, Да сцяны язык прышыла. А другім — "так Італію растрэсла, што прэм"ер зваліўся з крэсла". І яшчэ помніцца:

Зносіны обер фрыцаў клікаў, Гаварыў і пальцам тыкаў: "Вы ўсе ведаеце Ота, Рускім здаўся, васьмь брыдота. Быў эсэсаўцам, і што ж? Прадаў фюрэра за грош".

Хіба маглі мы ведаць тады, што ж здарылася, калі з-пад Арла "сипануліся асколки". Тым больш пра Італію, дзе нейкі прэм"ер "зваліўся з крэсла". Ні пра бітву пад Масквой, ні пра Арлоўска-Курскую бітву, ні пра Сталінград мы тады, ва ўмовах акупацыі, нічога не маглі чуць. І калі ў чэрвені сорах чавібрэга пачалі заўважаць, што гарнізонныя немцы сталі нейкія злысныя і паньняныя, а праз колькі дзён праз вёску пачалі рухацца на захад адступаючыя гітлераўцы, стомленыя, заплыленыя, у мундзірах з закасанымі рукавамі, мы таксама не ведалі, што пачалася вызваленчая аперацыя "Баграціён". І што нашы мясціны апынуцца на ўсходняй ускраіне вялікага "Мінскага катла".

Ясна было адно: у вёсцы заставацца небяспечна, трэба падавацца ў лес. Маці ж наша чамусьці марудзіла. Да таго часу, пакуль не зайшоў у двор адзін з гарнізонных немцаў, які вырваў сям"ю, даючы кая, каб утварыцца з паспяховай. І сказаў ён прыкладна так, уживаючы польскія і рускія словы: "Нам скорэ будзе капут, рускія наступают. А вам надо скорей падаваться до лясу". І тады маці раптам сабрала самае неабходнае з вопраткі, паўмяшка сукхорой, першымі выправіла ў лес старэйшых. А праз гадзіну-другую і сама падалася за імі з намі, малодшымі дзецьмі і карміцелькай каровой. І васьмь мы ў Карчэў, абжываем нашу зямлянку, якая адначасова служыла і хлявом для рагулі. У сямейным лагэры стараліся падтрымліваць меры бяспекі, баючыся, каб нас не высачылі карнікі. Кароў не выпускарлі на волю, каб не падавалі голасу. Кастры разводзілі толькі зрэдку днём, гарачую ежу амаль не ўжывалі. Больш абходзіліся свежым малаком і сукхарами. Каб не задыхацца ноччу ў душнай зямлянцы побач з каровай, зладзілі шалашы, пасцелі з пахучых яловых лапак.

Больш смелыя з нашага сямейнага "табара" наведваліся ў вёску, каб забраць тое-сёе з прадуктаў ці рэчаў, а заадно разведальнікі абстаноўку. І васьмь аднаго разу прынесьлі "разведчыкі" радасную навіну: "Нашы ў вёсцы!" Увесь лагэр ахапіла незвычайная радасць. Людзі ўмомант зніклі з месца і падаліся ў пакінутую вёску. Мы таксама нібы на крылах ляцелі. Мама ўвесь час плакала з-за таго, што не дачалася з намі гэтага шчаслівага дня старэйшага з сябрёр Лёна, якую ў самым пачатку лета вывезлі ў Нямеччыну.

Урэшце мы дабеглі да вёскі. Але што гэта? Не згледзелі мы ні хат, ні гаспадарчых будынкаў. На іх месцы дыміліся папалішчы. Спыніліся мы на той самай сядзібе, дзе паўгода кватаравалі ў жанчыны-удавы. Пакінутыя намі хатні скарб згарэў. Уцалела толькі тое, што было закапана ў спецыяльна вырытай яме.

Побач са спаленай хатай нашай гаспадыні мы ўбачылі вялікую групу чырвонаармейцаў.

У палонных не страляюць?

У прылеглых да нашай вёскі лясках на кожным кроку можна было натрапіць на цікавую знаходку. Лічылася за ўдачу, напрыклад, знайсці губны гармонік. Падбіралі мы трафейныя рэчы, якія былі больш прыдатныя ў гаспадарчым ужытку. Гэта маглі быць кароткая сапёрная рыдлёўка ці стэарынавая свечка. Прыносілі пры выпадку нямецкі салдаці мундзір або шынель, пару шкарпэтак, кацялоў або каністру.

Звычайна выпраўляліся мы ў свае вандручкі-пошукі невялікай халапечай кампаніяй. А на той раз я блукаў у лесе, што падступаў да леснічоўкі, у адзіноце. І калі вышліў на ўскраіне, з густару паказаўся нямецкі салдат. Выглядаў ён мане, вядома, спалохаў. Салдат быў рослы, неахайны, з прыкметнай шчытца на твары і запаленымі шчакамі. Ад яго я не чакаў нічога добрага і гатоў быў даць праля. Але спыніўся, пацуюшы словы: "Малышкі, ком! Гітлер капут. Плен. Плен!".

Да мяне, збятэжанага і здранцвелага, не адразу дайшоў сэнс пачутага. Урэшце зразумёў: гэта ж іх прасіць мяне, хлапчука, каб завёў яго ў палон. Адзін, мабыць, баяўся і вырашыў, што са мной будзе больш надзейна.

І васьмь я вяду майго "палоннага" вясковым вуліцай. Вяду міма папалішчаў у той уцалелы канец вёскі, дзе яшчэ месяц назад размяшчаўся нямецкі гарнізон. Чаму менавіта туды? Бо ведаю, што ва ўцалелых хатах ёсць нашы байцоў, якім я і намерваўся здаць "палоннага". Хіба ж мог я ведаць, што суправаджаў чужога салдата, нядаўняга ворага, на блізкае смерць, што падстаўляю яго пад немінучы ўдар.

Тут я павінен сказаць, што ва ўцалелай частцы вёскі, у некалькіх хатах размяшчаўся тады вайсковы палавы шпіталь. І знаходзіліся там дзесяткі два-тры параненых чырвонаармейцаў. Яны ў саставе вялікай групы нашых байцоў пры праследванні адступаючага праціўніка трапілі пад моцны агонь фашысцкай засады. У шпіталь не хапала персаналу, і ў дапамогу ўзялі вясковых дзяўчат. Дапамагала выходжаць параненых і мая сястра Галя.

Па сваёй дзіцячай наўнясці я і прывёў палоннага немца ў раён размяшчэння палавога шпітала. Калі спыніліся на вуліцы, нас акружыў гурт вясковых кабет. Адна з іх, трасуцы перад носам фрына немца абпаленым рызём, крычала: "Вось паглядзі, гад, з чым мы засталіся! Усё пусцілі з агнём, фашысты праклятыя!" Немец стаў у вінаватой разгубленасці і, як выраставальную малітку, паўтараў словы: "Гітлер капут". Потым дастані з кішэні запаленага кіцеля фотаздымкі сваіх дзяцей і жанкі, пачаў паказваць жанчынам. Мама, думаў хоць гэтым выпадкам нейкую спагуду да сябе.

Развязка настала зусім нечакана. З хаты выйшаў наш афіцэр. Быў ён у гімнасцёрцы, з забінтаванай да локця рукой, з партупеяй пераз плечо. Убачыўшы афіцэра, немец напружыўся і памкнутаў нешта сказаць. Ды наш афіцэр апырэдзіў:

— А, гад! Япер ты будзеш казаць "Гітлер капут"? А што ж ты раней вытараў на нашай зямлі? Можна, гэта ты маю маці расстраляў ды сясцёр маіх? А ну, ком!

І пачаў расшпільваць здаровай рукой кабуру на поясе. Павёў яго да акапа, што быў вырыты на агародзе, зусім побач з вуліцай, дзе засталіся стацыі мы, утрапленыя. Паставіў на бруствер, узняў руку з пісталетам. Раздаўся глухі стрэл. Немец грузна напаваліўся ў акап...

Завалася б, што магла значыць яшчэ адна смерць сярод тысяч смярцей на нашай шчодрой палітай крывёю па віне завабніўкаў зямлі. Аднак праз многа гадоў не пакідала мяне адчуванне віны за таго недарэчна загінутага салдата арміі вермахта.

(Заканчэнне будзе.)

"БЫВАЙЦЕ ЗДАРОВЫ, ЖЫВІЦЕ БАГАТА..."

Штрыхі да партрэта заслужанага работніка культуры рэспублікі, мастацкага кіраўніка Вілейскага народнага хору А.А.Шагава

НЕКАЛЬКІ ГАДЗІН каласілі па гаспадарчым. Дырэктару саўгаса Аляксандру Аляксандравічу Шагаву трэба было пацкавацца справамі механізатараў на аддаленым полі, разабрацца са скаргамі даярак, заглянуць да рамонтніцкай тэхнікі, у сярні, дзе даводзілася да ладу насенне. І толькі недзе а пятай гадзіне ён прапанаваў перакусіць. Гасцінная гаспадыня хутка паставіла на стол стравы. Праз некалькі мінут з суседняга пакоя данеслася музыка. Адчувалася, што на гузікі гармоніка націскае рука самавучкі. У другім кутце таго ж пакоя "заплакала" струны расстроенай гітары.

Аляксандр Аляксандравіч зразумёў, што я ўслухоўваюся ў тое гране, і, як мне падалося, не задавалена сказаў: "Мае сыны Анатоль і Мікалай вырашлі артыстамі стаць. Вось і дрынкаюць цэлымі днямі. Ад іх музыкі акно ўвешу гудзе..."

Той эпізод амаль 20-гадовай даўнасці я нядаўна "адкапаў" у сваім журналісцкім бланкце. Вырашыў пацкавацца, якую ж прафесію выбралі тыя два хлопчыкі з далёкай вёскай Любчанскага раёна. Тым больш што тады прайшчыі часта гучылі на аглядах-конкурсах Міншчыны. Спітаў. Так і вёсць. Гэта тыя ж Шагавы. Старэйшы, Анатоль, закончыў Маладзечанскае музычнае вучылішча, пазней — Беларускае дзяржаўнае кансерваторыю /цяпер — Беларускае акадэмію музыкі/. Працаваў гадоўнаму харамістрам Дзяржаўнага народнага хору, мастацкім кіраўніком Палаца культуры прафзахадкаўці "Юнацтва". Яго ведалі як чалавека, які самаадна вярнуў у неміручую матчыню песню, у харавое яе напеву, у сілу і моц роднага пазычнага слова. Ён жыў неадольнай верай у тое, што народнае песня — гэта не толькі сучаснае і супакоенне для збывалі і спакатыванай душы, але і магучы сродка абуджэння сацыяльнай нацыянальнай самавыядамосці. Яму нялёгка працавала ў тыя часы: кожную праграму канцэрта трэба было насіць на ўважненне строгіх цензурна-суддзяў, якія многія выкрэслівалі, многія прымушвалі перапрацаваць, загадалі ўключыць у рэпертуар песні пра вялікіх правадзіроў. Можна,

жаданне апынуцца далей ад такіх суддзяў-правадзіроў, можа, што іншае паспыраля таму, што Анатоль Шагав паехаў у Вілейку кіраваць народным хорам "Світанак". Ведаў за што бярэцца. Гэты калектыў створаны ў 1952 годзе. Мужыцкая група хору на Першым усеаўсюзным фестывалі самадзейнай мастацкай творчасці атрымала званне лаўрэата. За шматбаковую дзейнасць па развіццю харавога мастацтва ў 1977 годзе калектыўу прысвоена званне народнага. Лаўрэат Другога усеаўсознага фестывалю народнай творчасці. Пераможца рэспубліканскага тэлеконкурсу "Пёўчае поле". Адным словам, не за ўзнагародамі хаў малады культработнік у перыферыяны горад, хача яны знайшлі любанскага хлопца менавіта там. Але аб гэтым пазней...

Ужо ў першым канцэрце вялічанае пачулі песні "Пад герою каліна" і "Усе гульні калі броду" ў апаратуры Анатоль Шагава. І перахаліся, што перад імі мастацкі кіраўнік, які ўзніме беларускую песню на высокі п'едэстал, зачаруе слухачоў цудоўнымі і шчырымі мелодыямі, іх непаўторнае жванне разнае далёка-далёка. Сёння гэта сапраўды выдатны хор і па строю, і па інтанацыі, і па дынаміцы, і па нуюнасці. Гэта не толькі мая ацэнка. Такое даводзілася чуць ад спецыялістаў самай высокай пробы.

Ва ўступным артыкуле да кнігі Рыгора Шырмы "Песня — душа народа" народны паст рэспублікі Ніл Гілевіч пісаў: "Ёсць непрымырмасць да фальшу, халтуры і лёгкага фальшу з мастацтвам, ёсць мужнасць мастака і мысліцеля гаварыць праўду безаглядна, у вочы..." Гэтыя словы мне хочацца адрававаць і Анатоль Шагаву. Ён таксама расува паўстаў супраць тых людзей, якія зхыліся з фальшам і халтурай. Тады ён працаваў дырэктарам нацыянальнай самавыядамосці. Дарчы, ён і цяпер займае такую пасаду. Нібыт лухціў у вырай, палачелі скаргі на яго ў самыя розныя інстанцыі. Прыязджалі правараўныя, хто ў адзіночку, хто з цэлай камісіяй. Адны — прыстрыньвалі, другія — калу, паліся ў паперах.

Анатоль гнуў сваё: "Людзям без творчай жылкі няма чаго рабіць у дзіцячым музычным школе". Нарэцце, скажнікі зразумелі: калі хочаш запаліць ініцыятыўны іхных, спачатку загараўся сам. Хтосьці ціхенька з'ехаў з Вілейкі, хтосьці — са скандальна, хтосьці заталіся ў чаканні. А многія перавыхаваліся, і калі А.Шагаву прысвоілі званне заслужанага работніка культуры рэспублікі, першымі павіншавалі яго з высокай узнагародай.

Вілейскі "Світанак" выступаў у Польшчы, Расіі, на Украіне. Аўтар гэтых радыоў таксама быў удзельнікам дакады культуры і мастацтва Міншчыны ў Кіеўскай вобласці і на працягу некалькіх дзён меў магчымасць чуць водгукі аб майстэрстве вілейскага самадзейнага артыста. Усе яны зводзіліся да таго, што калектыў праз беларускую песню паказаў характэрна і веліч душы свайго народа, чалавечнасць, жыццёвасць і моц яго нацыянальнага характэру. Лёгкі ансамбль "Забавы", які створаны пры народным хоры, быў на гастролях у Злучаных Штатах Амерыкі.

Запрошаны мы туды былі прадстаўніком экспартна-імпартнай асацыяцыі на гандлю нерухомагага Джонам Стронгам. За час знаходжання за акіянам намі дадзена пяць канцэртаў у чатырох гарадах — Саўтхемптане і Рыверхердзе, Монтэау і Нью-Йорку. Амерыканцаў уражвала ўсё — музыка, песні, танцы, касцюмы, манера выканання. Знаёмства з беларускай нацыянальнай культурай для большасці з іх стала навіной, для некаторых — настальгіяй па сваёй бацькаўшчыне. Сярод публікі, якая прыходзіла на канцэрты "Забавы", шмат было эмігрантаў, якія, даведаўшыся аб прыездзе нашага калектыўу, спыніліся на сустраку з землякамі, — значны кіраўнік ансамбля Анатоль Шагав.

Кожны нумар амерыканцы выклікалі на "біс".

Але толькі адным артыстам вядома стомленасць, якая на ролетчыках, вобразна кажучы, валла іх з ног. Шматлікі заняці, шліфоўка кожнай музычнай фразы і яе адценняў, патрабавальнасць мастацкага кіраўніка, цікавы рэпертуар — вось у чым поспех "Забавы". Прафесійнае майстэрства вілейскага кранае душы людзей, дзе ён выступаў.

палі самадзейныя артысты — у сябе дома, у сталіцы альбо перад сябрамі з блізкага ці далёкага замежжа. А выступаць ім даводзілася перад самымі саноўнымі гасцамі. Летас у Вілейку быў запрошаны мастацкі калектыў з г.Боцеўград, што ў Балгарыі. З іх майстэрствам знаёмліліся жыхары горада, некаторых калгасаў раёна. Адбыўся сумесны канцэрт.

— Мы атрымалі запрашэнне наведаць Балгарыю, — прызначае Анатоль Аляксандравіч. І ўявілася мне, як над сафісцкімі прасторами будучага лаўрэата вілейскага самадзейнага артыста. Лаўрэат усеаўсознага фестывалю народнай творчасці, пераможца шматлікіх абласных і рэспубліканскіх аглядаў-конкурсаў народнаго хору "Світанак" і там прадманструе ўзоры сапраўднай песнянай творчасці, свой высокі мастацкі густ.

Не выклікаю і тэма, што трапіла на канцэрт сям"і Шагавых, на якім Анатоль Аляксандравіч будзе іграць на самых розных музычных інструментах. Побач з ім чына сядзіць сын Саша і дачка Волга — навучнік Маладзечанскага музычнага вучылішча. Палітру сята ўпрыгожыць чысты і мяккі голас жонкі Людмілы Мікалаўны — выкладчыцы школы мастацтваў. Ці хоць слух, каб апісць віртуознасць ігры брата Міхаіла і яго жонкі — цымбалісткі. Толькі сарамліва будзе паводзіць сябе на сцэне бацька братоў Шагавых — Аляксандр Аляксандравіч. Але выныта на свет божа з футурала старэнкі гармонік пад пальцамі ветэрана вайны і працы ажыве, пакліка на сярэдзіну залы. Падорчыць людзям непаўторныя гукі.

Ёсць у вілейскага "Світанка" каронны нумар — песня Адама Русака "Бываеце здаровы, жыцце багата". Далёбог, калі слухаю яе ў выкананні гэтага калектыўу, станавіцца вясёла больш здаровай і духоўна багачэйшай. У чым і прызнаюся вам, Анатоль Аляксандравіч, славая палескага краю. Ды ці толькі я адзін так думаю?

Уладзімір КОБРЫН.

ПРЫЧОСКА — СПРАВА ТОНКАЯ

Узгадайце старыя казкі, антычныя міфы, легенды — паўсюдна прыжосць жанчыны непарыўна звязана з прыгажосцю яе прысці. Пражосціны ў гэтым сэнсе гісторыя маўчыць, але ёсць падстава думаць, што і гэтыя гісторыі неабавязкова ставіліся да ўпрыгожвання сваёй галавы.

Адным словам — прыскача чалавеча вартая сур'ёзных адносін да яе.

Гэта поўнаасця даказаў вясняны фестываль прыскач, які

адбыўся ў Мінску. Арганізаваны ён нямецкай фірмай "ЛОНДА" і мае маладошніцкі партнёркай "МІЛОНДАЮ". Спецыялісты-цырульнікі прадманструвалі сваё ўменне — правялі кансультацыі, перад гледачамі выступілі беларускія спевакі.

На здымках: на фестывалі ў ліку лепшых цырульнікаў удзельнічала майстар мінскага салона "Галіна" Волга Чарнушэўская; у час дэманстрацыі мадэлей.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Спорт

ЗАЛАТАЯ КАЛЕКЦЫЯ ГІМНАСТАЎ

Чатыры залаты і дзве бронзавыя ўзнагароды заваявалі лідары беларускай школы гімнастыкі на чэмпіянаце свету ў аўстралійскім горадзе Брысбене.

Напомнім, што ў многаборстве ўпершыню званне чэмпіёна заваяваў беларускі гімнаст Іван Іванкоў, а спартсмен Віталій Шчырко стаў бронзавым прызерам. Калі ж гімнасты аспрачалі першынство ў асобных практыкаваннях, шасціразовы алімпійскі чэмпіён зноў паказаў бліскучыя вынікі. Віталій атрымаў залаты медаль за сваё камбінаванае ў апорным скачку, вольных практыкаваннях і на пераходнае. Дарчы, на пераходнае бронзавую ўзнагароду заваяваў Іван Іванкоў.

Больш сціпла выступіла зборная жаночая каманда Беларусі.

ТУР НІЧЫХ

Дваццаць тур чэмпіянату Беларусі ў пераходнае стаў роковым на нічыёны вынікі. "Мірна" закончыла сем матчаў з васьмі. Толькі ў Маладзечне гаспадары поля ўступілі бабруйскаму "Шыніку" — 2 : 4.

А вось вынікі астатніх матчаў: "Тарпеда" (Мінск) — КІМ (Віцебск) — 0 : 0, "Дынама" (Мінск) — "Гомсельмаш" — 1 : 1, "Дынама" — 93" (Мінск) — "Тарпеда" (Мінск) — 2 : 2, "Лакмат" (Віцебск) — "Будаўнік" (Сцяры Дарогі) — 0 : 0, "Шахцёр" (Салігорск) — "Ведрыч" (Рэчыца) — 0 : 0, "Дынама" (Брэст) — "Нёман" (Гродна) — 1 : 1, "Фандок" (Бабруйск) — "Дняпро" (Магілёў) — 0 : 0.

Пасля дэстаўнага тура лідароў мінскай каманды "Дынама" і "Дына-

ма-93", у якіх па 33 ачкі. На тры ачкі астатне КІМ. Футбольны клуб "Маладзечна" займае чацвёртае месца.

У ДРУГОЙ І ТРЭЦЬЕЙ ЛІГАХ

Аднаасобным лідарам чэмпіянату Беларусі па футболу ў другой і трэцяй лігах лічыцца "Абумік". Пасля перамогі над мазырскай "Палессес" з лікам 2 : 1 у яго стала 29 ачкоў. Па 24 ачкі маюць магілёўскі "Сельмаш" і "Палессе".

Каманды нашай вобласці пакуль знаходзяцца ў сярэдзіне турнірнага табліцы. Футбалісты клуба "Світанак" з вёскі Саванавічы Мінскага раёна ў 17-м туры перамаглі "Хімік" — 1 : 0 і набралі 17 ачкоў. На ачко менш у жоданскага "Тарпеда", якое ў Брысбене згуляла ўнічыю з "Брэст-быхімам" — 0 : 0.

Пяць горш у турніры мінскай каманды "Зіма" і "АВБС-РШВСМ", якія замыкаюць турнірную табліцу, маючы ў сваім актыўным толькі па 8 ачкоў.

Па 21 матчу згулялі ў чэмпіянаце каманды трэцяй лігі. Тут лідароў мінскага "Атэка-Аўра" і навалоласкі "Нафтан", у якіх па 34 ачкі. Мінчане ў праходным туры з лікам 1 : 0 выйграў у "Маладзечна-2", а "Нафтан" напасе паражэнне "Смаргоні" — 5 : 0.

Трэцяе месца займае барысавская каманда "Фамальгарт" — 32 ачкі. Барысавчане на сваім полі лёгка выйграў у клеіцкай "Радзі" — 6 : 0, якая, дарчы, утрымлівае апошняе месца.

У ніжняй частцы турнірнага табліцы знаходзіцца "Зара" з калгаса імя Скварцова і Маёрава Старадарожскага раёна, стаўбіцкоўскі "Нёман" і любанская "Ароска". У 21-м туры ўсе яны выпярлі паражэнні.

(Наш кар.)

МІНСКАЕ ВУЧЫЛІШЧА МАСТАЦТВАЎ

АБ"ЯўЛІЕ прыём навуучыні год на 1994/95 навуучальны год

На аддзяленні мастацтваў вучылішча ажыццяўляе падрыхтоўку кадры па спецыяльнасцях/на аснове базавай адукацыі:

- * фартэпіяна — выкладчык, канцэртмайстар, артыст ансамбля;
- * народныя інструменты /баян, гітара, акардэон, цымбаль/ — выкладчык, кіраўнік аркестра, артыст аркестра;
- * харэаграфія — выкладчык, артыст ансамбля танца, кіраўнік харэаграфічнага калектыўу;
- * харавое дырыжыраванне — кіраўнік харавога калектыўу;
- * дэкарацыйна-прыкладнае мастацтва — мастак, майстар, выкладчык у школах мастацтваў, агульнаадукацыйных школах, студыях выяўленчага мастацтва.

На аддзяленні народнай творчасці/на аснове базавай адукацыі:

- * народныя інструменты — арганізатар адпачынку, кіраўнік аркестра народных інструментаў;
- * народна-харавыя спевы — арганізатар адпачынку, кіраўнік народна-харавога калектыўу;
- * рэжысура абрадаў і святаў — арганізатар адпачынку, рэжысёр абрадаў і святаў;
- * харэаграфія — арганізатар адпачынку, кіраўнік харэаграфічнага калектыўу.

Прыём заў — з 15 чэрвеня па 31 ліпеня. Уступныя экзамены — з 1 па 20 жніўня.

Паступаючыя здаюць уступныя экзамены па спецыяльнасці, беларускай мове /дыктоўка/, беларускай мове і літаратуры /вусна/. Асобы, якія не вучыліся беларускай мове і літаратуры, маюць права здаваць пісьмовы і вусны экзамен па рускай мове і літаратуры.

Даведкі па адрасу: 220024, г.Мінск, вул.Кіжаватава, 9. Мінскае вучылішча мастацтваў. Тэл. 78-22-07, 79-34-31.

Прэзідыум Мінскага абкома прафсаюза работнікаў дзяржаўна-становае сувязі ў сувязі з зачаснай смерцю старшын Нясвіжскага раёнага Савета дэпутатаў Уладзіміра Несце-ранічу Дзяржын у сувязі з напатаўшым яго горам — смерцю МАЦІ.

Галоўны рэдактар М.А.ШЛОМА.

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Адказнасць за падбор і дакладнасць апублікаваных фактаў і іншых звестак нясуць іх аўтары.

Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Наш адрас:

220013, г.Мінск, вул.Б.Хмяльніцкага, 10-А, паверх 9, рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10. Нумар падпісаны ў 22.00.

ТЭЛЕФОНЫ:

прыёмнай рэдакцыі — 68-29-76, наменскага галоўнага рэдактара — 68-25-81, адказнага сакратара — 68-26-48, сакратарыята — 68-26-48, адд